

**Cígá cici
lìù tə nə sé
Yü dura Yüri**

(Bwiə də líú)

**Bələ nii nyien
YÉÉ 2.0**

Clear and Simple Media Group
WWW.clearandsimplemedia.org

Sagi tɛ yuu wa sugu

Ku nɛ zigi bɪna kapupu, Yu pɪlɪ tɛ ja bwiɛ dɛ tɛ lɪú yirɛ yirɛ ba ma saɲa ba kàrì là tɛ nɛ sɛ Yu dura, cígá tɛ nɛ jɛ funɛ zɛnzɛn yuu wa, tɛ yoo nɛ wá bà ba nɛ. Sagi ku tɛ bɪrɪ tɛ mù cígá tɛntɛ tɛ nɛ jɛ funɛ, là nɛ ba nɛ twá Zwezi nɛ mánjá nɛdun wa.

Sagi ku tɛ, nɛ jɛ bwiɛ dɛ lɪú dɛ̀ɲɛ́ 144, yɪ ba púpúní ba pa là tɛ nɛ nasari nɛ yɪ ba bɛlɛ nii nɛdɛli sugu nɛ. Ku ka lwàń ka kɛ nɛdɛli sugu don wa dán yɪ mwálí. Bwiɛ mama yɪ lɪú nɛ púé ku kwa, yá lɪú mama dɛ yɪ verɛsɛ ba nɛ lɪ Yu sagi tɛ wa nɛ dà ku nɛ. Yu sagi yáá tɛ bwálí tɛ mama ba nɛ lɪ, ba yàá kɛ ku sagi yáá tɛ yɪrɪ lá, (manɔ : Luu Dɛkuu), ku mu tɛntɛ kwa nɛ swapitrɛ tɛ nɛ dà lá, bwálí tɛ nɛ ba nɛ lɪ lɪú tɛ (manɔ : Swapitrɛ 2). Ku dɛ kwa nɛ n wá na verɛsɛ tɛ, ba nɛ lɪ bwiɛ tɛ lá nɛ (manɔ : verɛsɛ 3). Mɛ nɛtu nɛ Luu Dɛkuu swapitrɛ 2 ku verɛsɛ 3 yá ba wá kàrà ku : Luu Dɛkuu 2 :3.

Ba tɛ nɛ dɛdɛn sɛ ba twá ku nɛ :

Clear and Simple Media Groupe

Là tɛ nɛ púpúní ku :

Tom Castor

Susan Moore

Dɛ là tɛ nɛ sán ba púpúní ku :

Lee Castor

Angela McCarty

Angela Welty

Joe Welty

Lìù tɛ nɛ sán sɛ ba ma púpúní ku yéé bɛlɛ nii nyiɛn 2.0 :

Gavin Crossley

**Lìa tə nə sán də kwia̯ ku ma púpúní nə yɪ wikəlifa̯
Asosiasɪwɪn (U.K.):**

Mike Baker

Ruth Lloyd-Smith

Helen Pocock

Ku ka ɪ ka kə nəndələ sùràn wa twá də:

WWW.christian-translation.com

Lìu duən jə sukukwi də suyuun (mánú: Q.4). wikəlifa̯ Asosiasɪwɪn

**(U.K.) Ba ja pupunbia tətə ba, ma pwè pubwɔŋɪ tə wa, sə tə sán lià tə
nə, nasari tə nə tà ba nəndəli sugu ba ga kàrì sagɪ tə, sə ba wàní ba nì ku dèh.**

Təntən bwáí (1)

Yll də Ləzwənə

Bwia 1-26

Bələ nii bwáí (2)

LWANɪ* DƏ NII TƏ YLL NƏ PɪN *

Bwia 27-62

Batwa nii bwáí (3)

CHRISƏ DƏ JONU TƏ YOO *

Bwiə 63-90

Banla Nii bwáí (4)

Yü-Siṅu də Yll diè tə Yoo

Bwiə 91-117

Bonu nii bwáí (5)

Yijunı də yala

Bwiə 118-144

**Sùràn tə nə, ba nə ken mımınu ku tə (*) wulə sùràn púí tə wa,
sagı tə yigurə wa.**

TƏNTƏN BWALÍ (1)

YLL DƏ LƏZWƏNƏ

BWIƏ.1 Wàà nə dıŋa mú ?

LIU. Yll nə dıŋa nə.

Luu Dəkuu 1 :26-27, Luu Dəkuu2 : 7 ; Tuntuna 17 :26

BWIƏ.2 Yll fwa won don də naaa?

LIU. Yll nə fwa wiən tə mama.

Luu Dəkuu 1: 31; Gwaran 33: 6-9; Kəlsə tián 1 : 16-17

BWIƏ.3 Yll dıŋa mù u ga di wiən tə mama: bə̀̀ nə pın?

LIU. Yll dıŋa nə u ga di wiən tə mama u dun ƣıɾı*.

Gwaran 19:2; Ezayi 43:7; 1 korentə tián 10:31

BWIƏ.4 Nətə nə n wàá dun* Yu nə n pɪn?

LIU. À pɪn wá dun də à nə swə wá, də à nə pɪn wá cígá, də à nə tun ku tə u nə swìn à con sə à fwa.

Matie 5:16; Zwan 14:21; 1 Zwan 5:3

BWIƏ.5 Bèè nə pɪn n me sə n pa dun* Yu nə?

LIU. Cígá u mù nə díga nə, yá à yoo díŋɪ u bícan nə.

Gwaran 145:9; 1pɪyerə 5:7; Apokalisə 4:11

BWIƏ.6 Yɪa bagalı nə wulə?

LIU. Yu nədu cíci nə wulə.

Yu nii yìèn 6:4; Ezayi 45:5; Zweremi 10:10

BWIƏ.7 U ù Yu təntə wulə ndə ləzwənə nyɪnɪyga bagalı nə?

LIU. Yu wulə ndə là batwa nə.

Matie 3:16-17; Zwan 5:23, Zwan 10: 30; Zwan 15:26

BWIƏ.8 Ba mú là təntə nə yɪ bərə?

LIU. Yu tə nə yɪ Nɪyna, də Yutə nə yɪ bìú, də Yu tə nə yɪ Sɪŋu*.

Matie 28:19; 2 korentə 13:14; 1 Pɪyerə 1:2

BWIƏ.9 Yu, yɪ bèè?

LIU. Yu yɪ jərə*. U bá yatana jə ndə ləzwənə nə

Zwan 4:24; 2korentə tián 33:17; 1 Timoté 1:17

BWIƏ.10 Yu jɪn sinti naaa?

LIU. Ɔn ɔn, Yu jin lá ku máḡá ba yigə, yá u tə wá ya lá wuuu.

Zaḡu 3 : 14 ; Gwaran 90 :2 ;Ezayi 40 :28

BWIƏ.11 Yu lwanɩ naaa ?

LIU. Ɔn ɔn, Yu ya mu u na máḡá mama wuuu.

Gwaran 102 :27-28 ; Malaswi 3 :6 ; Ebərə 13 :8

BWIƏ.12 Yu wulə yèn nə ?

LIU. Yu wulə bwálí mama nə.

Gwaran139 :7-12 ; Zweremi 23 :23-24, Tuntuna 17 :27-28

BWIƏ.13 N wàá Yu n ni də n yii naaa ?

LIU. Ɔn ɔn, à wà̀rì Yu à ni də à yii, yá u na nə máḡá mama wuuu.

Gwaran 33 :13-15 ; Zwansɩsari 5 :21 ; Zwan 1 :18 ; 1Timote 1 :17

BWIƏ.14 Yu yèé yoo mama naaa ?

LIU. Awo, Yu yèé yoo mama. À wà̀rí won mama à sɛgə u yáá nə.

1 Samuwelə 2 :3, Zwansɩsari 15 :3 ; Ebərə 4 :13

BWIƏ.15 Yu wàá won mama u fwa naaa ?

LIU. Awo, Yu wàá won tə mama u nə pìà u fwa, won tə mama nə yi parti*.

Ezayi 46 :9-10 ; Daniyelə 4 :34-35, Efəzə 1 :11

BWIƏ.16 Wàà nə wá kàrà nə sa à lwarl Yu, à ga kə à waa u nə, à soni wá, à ga zìlí u nii ?

LIU. Yu birl nə u sugu tə wa, ku nə yl Bible, nətu à nə wá twá à ma lwarl wá, à kə à waa u nə, à soni wá à ga zìlí u nii. Gwaran 119 :104-105 ; Zwan 20 :30-31 ; 2Timote 3 :15

BWIƏ.17 Bèè nə Yu sagl tə kàrà mú ?

LIU. Yu sagl tə kàrà nə cígá Yu yuu wa, də cwəŋə tə u nə tún sə u ma jon luv ku twá də Zwezi-Kərisə. Ku tə kàrà nə cígá tə à tətə yuu wa.

Gwaran 119 :159-160, Zwan 17 :17 ; 2Timote 3 : 14-17

BWIƏ.18 Wàà nə púpúní Yu sagl tə ?

LIU. Bara Yu nə twá də u Siŋu-nəzəŋu* tə u ma kàrà u ga pa ba púpúní tə.

2pıyerə 1 :20-21 ; 2pıyerə 3 : 15-16

BWIƏ. 19 Bèrè nə yin nə təntən nyına-ba ?

LIU. Adamə də Əvə.

Luv Dəkuu 3 :20 ; Luv Dəkuu 5 :1-2

BWIƏ.20 Nətə nə Yu twá u ma fwa nə təntən nyınaba tə ?

LIU. Yu fua tia púrú u ma mà Adamə yatana. Yá u twá Adamə yatana tə nə u ma fwa Əvə.

Luu Dəkuu 2 : 7 ; Luu Dəkuu 2 :21-23 ; Luu Dəkuu 3 : 19 ;
Gwaran 103 :14

BWIƏ.21 Bèè ya nə pwe Adamə də Əvə də təgıganı tə, də wiən
tə mama Yu ya nə fwa ?

LIU. Yu ya fwa Adamə də Əvə u tətə nyinyıga nə.

Luu Dəkuu 1 : 26-27

BWIƏ.22 Bèè nə pın nə wàá Yu nyinyıga nə ni Adamə də Əvə
nə ?

LIU. Yu ya pın ba wanu sə ba d́ d̀àn wiən tə mama yuu wa u
nə fwa. Ba ya wàá ku tə nə yi cıgá d̀én ba nì, ba soni ku tə nə yi
mənəmənə, ba ga ja ku tə nə jə fıra ba ma sán ba t̀àn nə, ba ga tun
ku tə nə yi Yu fıra. Ba ya wàá Yu nə ba twá yá ba swìn də duən.

Luu Dəkuu 1 :26-27 ; Luu Dəkuu 2 : 7-9 ; Gwaran 147 : 10-11 ;
Filipə t̀án 4 :8

BWIƏ.23 Yu ya pın yatana Adamə də Əvə nə, yá bèè don də nə
u ya kúè pın ba ?

LIU. Yu ya pın ba mu* ku nə bá ti də mama.

Luu Dəkuu 2 :7 ; Yu nii ỳèn 6 :5 ; wubunyıən 12 :7 ; Matıə
16 :26

BWIƏ.24 N jə j̀éré* də yatana naaa ?

LIU. Awo, à jə j̀éré ka nə bá ti aba da.

Zakari 12 :1 ; Tuntuna 7 :59 ; 2Korentə 5 :8

BWIƏ.25 Nətə nə Adamə də Əvə ya yi, máná tə wa Yu nə fwa ba u kə luu wa?

LIU. Ba ya yi pari ba ga yi pupwən lìa, máná tə wa Yu nə fwa ba. Ba ya wulə də Yu dənə vara tə wa u ya nə tant u pa ba.

**Luu Dəkuu 1 :26-28 ; Luu Dəkuu 2 :15-17 ; Luu Dəkuu 2 :25 ;
Gwaran 8 :5-9**

BWIƏ. 26 Bèè nə ya nə yi Kalu ku pa Adamə də Əvə nə Yu nə wú ?

LIU. Yu ya wú ba yi kalu sə ba kə ba waa u nə, yá sə ba zìlí u nii míámíán.

Luu Dəkuu 2 :15-17 ; Gwaran 8 :5-9

Bələ nii bwálí (2)

LWANL DƏ NII TƏ YIL NƏ PLN

Bwiə.27 Adamə də Əvə zìlí Yu nii nə, ba yin pari* ba ga ya pupwən lìa naaa ?

Liu. Ən ən, ba wà Yu nii zìlí. Ba kuri ba tì sə ba tun lwanl ba zıgl Yu nə.

Luu dəkuu 3 :6-8

Bwiə.28 Bèè nə yi lwanl* ?

Liu. Lwanl* yin nə wà ku tə Yu nə wú tun tə tun. Ku tə yi n nə tun ku tə Yu nə dùè súú ku nii nə.

Romə 1 :32 ; Zwakə 2 :10-11 ; Zwakə 4 :17 ; 1 Zwan 3 :4

Bwiə.29 Bèè nà mɛ dā nəba dā nā nā tun lwanɪ* mama ?

Liu. Lwanɪ* tə mama nā nā tun, mɛ sə Yu lɪŋa zàn nā yuu wa, u ga vàn nā zun nā.

Nii yìèn 27 :26 ; Romə 1 :18 ; Romə :23 ; Efɛzə 5 :6

Bwiə.30 Nə təntən nyɪna-ba tə lwanɪ* tə ya nā yɪ kukwa ?

Liu. Ba ya dí tiú tə biú Yu nā dùé suu ba nii nā sə ba dàn ká dá.

Luu dəkúu 2 :16-17 ; Luu dəkúu :6

Bwiə.31 Wàà nā dádén ba u pa ba tun lwanɪ* ?

Liu. Sitana* dádén Evə, yá u pɪn tiú tə biú Adamə nā.

Luu dəkúu 3 :1-5 ; Zwan 8 :44 ; 2Korəntə 11 :3 ; Apokalisə 12 :9

Bwiə.32 Nə təntən nyɪna-ba nā tun lwanɪ tə, bèè nā yí luu tə mama ?

Liu. Yu zɪrɪ u kə tɪa tə nā. Mə ku twá nətɪ tɪan ma zu luu, ndə Yu ya nā swìn ku ba con nətɪ.

Luu dəkúu 2 :15-17 ; Luu dəkúu 3 :16-17

Bwiə.33 Bèè nā yí nā təntən nyɪna-ba təmáŋá tə wa ba nā tun lwanɪ tə ?

Liu. Yu dɪŋɪ ba u lɪ dəŋə vara tə wa. Ba ya kúù tà parɪ* ba ma kúù tà pupwən là, yá ba dàn jìgè cuna là*- cuna, cavɪra də fən dàn nā súé ba.

Luu dəkúu 3 :8-13 ; 16-1 ; 23

Bwiə.34 Adamə nə tun lwanɪ tə yɪɾɪ, bɛ̀ɛ̀ dā́n nə yí là tə mama ba nə yɪn luu wa u kwa nə ?

Liu. Lìù tə mama ba nə lɪɾɪ adamə də ɛvə kwa nə, yɪ u lɪɾɪ lwanɪ* wa.

Gwaran 51 :9 ; Romə 5 :18-19 ; 1Korɛntə 15 :21-22

Bwiə.35 Yu yá luu tə zɪɾa tə wa naaa ? U yá ləzwəni ba lwanɪ tə wa naaa ?

Liu. Ɔn ɔn, Yu kúrí u ti sə u jon luu tə. Yu kán nii sə u tun jonu*.

Matie 1 :21 ; Zwan 3 :16-17 ; 1Zwan 4 :14

Bwiə.36 Bɛ̀ɛ̀ nə yɪ nikanɪ* ?

Liu. Nikanɪ yɪ nipoli cígá cígá là bələ nə à yèé là kapupu nə yáá tún duən pwərə́ wa.

Bwiə.37 Nikanɪ tà nə Yu tún u də u púlí Yɪzərayelə là pwərə́ wa ?

Liu. Yu ya kàn nii də u wá pa Abɪrahamè diè tə jí dwíí nəfaru, yá u wá fwa zəni dwíí tə mama yɪɾa ku twá də wá.

- Yu pɪn u nii yìèn Moyizə nə. U ya kàn nii u pa Moyizə nə də u wá ya də wá, yá u wá fwa zəni Yɪzərayelə dwíí tə yɪɾa, də ba nə zìlí u nii, ba ga twá u nii yìèn tə nə u nə pɪn ba.
- Yu ya kàn nii də Davidə də u bìú don wá jì pìú nəfaru u dá pàrí máḅá də máḅá mama wuuu.
- Yu ya kàn nii də dun don nə u wá tún nikanɪ nədun də luu mama : U wá kə ba lwanɪ tə yən lə, yá u wá lwà́n ləzoni tə mama bɪcanɪ.

Luu dakuu 12 :1-3 ; Luu dakuu 15 ; Zaṅu 24 :3-7 ; 2Samuwelə 7 :16 ; Zweremi 1 :31-34

Sùràn fugə tə Yu nə pɪn nii tə yuu wa

Bwiə.38 Tə mù sùràn fugə tə Yu nə pɪn nii tə yuu wa, nə yɪ tə tà ?

Liu. Sùràn fugə tə Yu ya nə pɪn nii tə yuu wa tə, u nə pɪn Moyizə nə sə u pa Yɪzərayelə* púlí tə nə. Ku yɪ Yu tə tə ya nə púpúní niə fugə tə kapana pɪpɛɛ bələ yuu wa.

Zaṅu 31 :18 ; Nii yìèn :10

Bwiə.39 Tə mù Sùràn fugə tə Yu nə pɪn nii tə yuu wa tɛntə nə yɪ tə tà ?

Liu. N wà mɛ sə n ja yɪa duən, n sùrí à nə, N wà mɛ sə n fwa wonwanu, n pa ku dun, N wà mɛ sə n bon Ba-Yígúré-Jə-Tiu, n tíú Yu yɪrɪ tə vɛɛ ? Líí sìé dun tə yoo, sə n pa ku ya à mù Yu cɪcɪ nyiən. Zìlí n nyina də n nuu. N wà mɛ sə n gu liù. N wà mɛ sə n \w cwàrì\w*. N wà mɛ sə n ŋu. N wà mɛ sə n kuna kunkun n kə n don nii nə. N wà mɛ sə n pa n yii zu n jəndon won mama. Zaṅu 20 :1-17

Bwiə.40 Təntən sugu tə Yu nə pɪn nii ku yuu wa tə nə yɪ kukwa ?

Liu. Təntən sugu tə Yu nə pɪn nii ku yuu wa tə nə yɪ : N wà mɛ sə n ja yɪa duən, n sùrí à nə.

Zaṅu 20 :3 ; Ezayi 45 :5-6

Bwiə.41 Bèè kàrà nə nə ni təntən sugu tə Yu nə pɪn nii ku yuu wa, tə wa nə ?

Liu. Ku kàrì nàba sà nà pa dun Yu ciu nà.

Gwaran 44 :22-23 ; Matia 4 : 10 ; Apokalisè 22 :8-9

Bwia.42 Bələ nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa tə nà yɪ kukwa ?

Liu. Bələ nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa tə nà yɪ : N wà mɛ sà n fwa woŋwanu*, n pa ku dun*.

Zaŋu 20 :4-6 ; Nii yìèn 5 :8-10

Bwia.43 Bèè nà bələ nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa kàrì nàba ?

Liu. Bələ nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa yɪ ku kàrì nàba sà nà dàn ká pa dun woŋwanu, nà à yèé won nyɪnyiga nà.

Ezayi 4 :10-11 ; Ezayi46 :5-9 ; Tuntuna 17 :29

Bwia.44 Batwa nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa tə nà yɪ kukwa ?

Liu. Batwa nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa tə nà yɪ : N wà mɛ sà n bon Ba-Yígúrá-Jə-Tiu*, n tíú Yu yɪrɪ tə vɛɛ ?

Zaŋu 20 :7 ; Nii yìèn 5 :11

Bwia.45 Bèè kàrà nà batwa nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa kàrì nàba ?

Liu. Batwa nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa tə nà yɪ ku kàrì nàba, sà nà dàn ká bon Ba-Yígúrá-Jə-Tiu*, n tíú Yu yɪrɪ tə vɛɛ, sà nà ma kə cavɪra* ku nà.

Ezayi 8 :13 ; Gwaran 138 :2 ; Apokalisə 15 :3-4

**Bwiə.46 Banɩa nii sugu tə Yu nə pɩn nii ku yuu wa tə nə yɩ
kukwa ?**

**Liu. Banɩa nii sugu tə Yu nə pɩn nii ku yuu wa nə yɩ :
Lí síé dun* tə yoo, sə n pa ku ya à mù Yu cɩcɩ nyiən.**

Zaṅu 20 :8-11 ; Nii yìèn 5 :12-15

**Bwiə.47 Bèè nə banɩa nii sugu tə Yu nə pɩn nii ku yuu wa tə kàrì
nəba ?**

**Liu. Ku kàrì nəba sə nə pa dun* Yu nə máṅá tə nə nə wulə sié
wa, máṅá tə wa nə nə tuṅa, də máṅá tə nə nə pɩn wá dun.**

Zaṅu 16 :2 ; Ezayi 58 :13-14

**Bwiə.48 Bonu nii nii sugu tə Yu nə pɩn nii ku yuu wa tə nə yɩ
kukwa ?**

**Liu. Bonu nii nii sugu tə Yu nə pɩn nii ku yuu wa tə nə yɩ : Zìlí n
nyɩna də n nuu.**

Zaṅu 20 :12 ; Nii yìèn 5 :16

**Bwiə.49 Bèè nə bonu nii sugu tə Yu nə pɩn nii ku yuu wa kàrì
nəba ?**

Liu. Ku kàrì nəba sə nə soni nə ga zìlí nə nyɩna-ba.

Zwansɩsarɩ 1 :8 ; Efezə 6 :1-3 ; Kolɔsə 3 :20

Bwiə.50 Bardu nii sugu tə Yu nə pın nii ku yuu wa tə nə yi kukwa ?

Liu. Bardu nii sugu tə Yu nə pın nii ku yuu wa tə nə yi : Dàn ká gu liù.

Zaṅu 20 :13 ; Nii yìèn 5 :17

Bwiə.51 Bèè kàrà nə bardu nii sugu tə Yu nə pın nii ku yuu wa tə kàrì nəba ?

Liu. Ku kàrì nəba sə nə dàn ká culi nə duən tə, nə à yèé nə dàn ká lı liù mu.

Luu dəkuu :6 ; Matia 5 :21-22 ; 1Zwan 3 :15

Bwiə.52 Barpe nii sugu tə Yu nə pın nii ku yuu wa tə nə yi kukwa ?

Liu. Barpe nii sugu tə Yu nə pın nii ku yuu wa tə nə yi : N wà me sə n cwàrì*.

Zaṅu 20 :14 ; Nii yìèn 5 :18

Bwiə.53 Bèè nə barpe nii sugu tə Yu nə pın nii ku yuu wa tə kàrì nəba ?

Liu. Ku kàrì nəba ku wú : Nə wà me sə nə pèñ də liù u nə tà nə barı nə à yèé nə kan.

Matia 5 :27-28 ; Efezə 5 :3-4

Bwiə.54 Nana nii sugu tə Yu nə pın nii ku yuu wa tə nə yi kukwa ?

Liu. Nana nii sugu tã Yu nã pɪn nii ku yuu wa tã nã yɪ : N wà mɛ sã n ŋu.

Zaŋu 20 :15 ; Nii yìèn 5 :19

Bwiã.55 Bèè nã nana nii sugu tã Yu nã pɪn nii ku yuu wa tã kàrì nãba ?

Liu. Ku kàrì nãba sã nã dàn ká tì ku tã nã yɪ liù don nyiã.

Zaŋu 23 :4 ; Zwansɪsarɪ 21-6-7 ; Efɛzã 4 :28

Bwiã.56 Nugu nii sugu tã Yu nã pɪn nii ku yuu wa tã nã yɪ kɔkwa ?

Liu. Nugu nii sugu tã Yu nã pɪn nii ku yuu wa tã nã yɪ : N wà mɛ sã n kuna kunkun n kã n don nii nã.

Zaŋu 20 :16 ; Nii yìèn 5 :20

Bwiã.57 Bèè kàrà nã Nugu nii sugu tã Yu nã pɪn nii ku yuu wa tã kàrì nãba ?

Liu. Ku kàrì nãba sã nã ya tãgãtãgã yá nã swìn cígá.

Gwaran 15 :1-3 ; Zwansɪsarɪ 12 :17 ; 1Korentã 13 :6

Bwiã.58 Fugã nii sugu tã Yu nã pɪn nii ku yuu wa tã nã yɪ kɔkwa ?

Liu. Fugã nii sugu tã Yu nã pɪn nii ku yuu wa tã nã yɪ : N wà mɛ sã n pa n yii zu n jãndon won mama.

Zaŋu 20 :17 ; Nii yìèn 5 :21

Bwiə.59 Bèè nà fugə nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa tə kàrì nəba ?

Liu. Fugə nii sugu tə Yu nà pɪn nii ku yuu wa tə kàrì nəba sə nà fwa pupwən də ku tə nà nà jə.

Filipə 4 :11 ; 1timote 6 :6 ; Ebərə 13 :5

Bwiə.60 Zwifə dwíí tə zìlí nii sùràn fugə tə Yu nà pɪn nii tə yuu wa, u nà pɪn Moyizə nà tə naaaə ?

Liu. Ɔn ɔn. Ba cùgù nii sùràn fugə tə Yu nà pɪn nii yuu wa tə nà, yá U dàń vàn ba zɪn nà bèè yɪrɪ u ya díí yáá u dùè suu ba nii nà.

Nii yìèn 9 :12 ; Ezekiyelə 39 :23

Bwiə.61 Ləzwənə wàà nii sùràn tə Yu nà pɪn nii tə yuu wa, nà u twà yee tə mama wa naaa ?

Liu. Adamə vɪga Yu nii. Ku nà mən ku máńá təntə nà, ləzwənə mama kùbè wà wàńí u twá nii sùràn tə nà Yu nà pɪn nii tə yuu wa.

Wubwanyian 7 :20 ; Romə 3 :23 ; Zwakə 2 :10

Bwiə.62 Bèè nà nii sùràn tə Yu nà pɪn nii tə yuu wa, bɪrɪ nəba ?

Liu. Nii sùràn fugə tə Yu nà pɪn nii tə yuu wa, bɪrɪ nəba də Yu yɪ parɪ, yá u ga zian. Tə bɪrɪ nəba nətɪ nà nà wá twá nà ma bɪrɪ nà sonu tə Yu də nà jəndon nà. Tə pɪn nà lwarɪ də nà yɪ cuna là*, nà ga ba Yu nii tə zìlí, yá nà dàń pìà jonu*.

Wubwanyian 12 :15 ; 1Timote 1 :8-9 ; Romə3 :20 ; 5 :13 ; 7 :7-11 Galatə 3 :19-24

BATWA NII BWÁLÍ (3)

KƏRISƏ DƏ JONU TƏ* YOO

Bwiə.63 Wàà nə yi jonu tə* ?

Liu. Yolwafana tə yi jonu* nədu cıci nə ba jə, Yuu-Tiu* Zwezi-Kərisə.

Lukə 2:11; Tuntuna 4:11-12; 1Timote 1:15

Bwiə.64 Wàà nə yi Zwezi-Kərisə?

Liu. Zwezi-Kərisə yi Yu biú tə u nə Bá-Yígúrá-Jə*.

Zwan 1:1,14,18; Zwan 3 :16-18; Galatə 4:4; Kolɔsə 1:15-18; Ebərə 1:1-3; 1Zwan 5:20

Bwiə.65 Bèè nə pin Yu ma tun u biú tə luu wa?

Liu. Yu tun u biú tə luu wa u nə swə nəba yiri, u ga yi Yu tə u nə dəri nə yinəgə u ga yi pubwanu* tíú.

Gwaran 103:8-11; Zwan :16-17; Romə 5: 7-8; Efezə 2:4-5; 1Zwan 4:9-10

Bwiə.66 Zwezi ya yi Yu də ləzwənə mama naaa?

Liu. Awo, Zwezi ya yi Yu míámíán, də ləzwənə míámíán.

Zwan 1:1-3, 14; Filipə 2:5-11; Kolɔsə2:9; Ebərə 2:14-18

Bwiə.67 Tutuŋi kukwa nii nə Zwezi tə nə yi jonu tə twi u sú ku nii?

Liu. Yáá tə me wa u zílí Yu nii, u ga sè càn tə nə me sə tə yi yolwafana* tə.

Romə 8:3-4; Filipə 2: 7-8; Ebərə 4:15; Ebərə 9:14-15

Bwiə.68 Bèè nə pɪn Zwezi ma ti?

Liu. Zwezi pɪn Yu lɪŋa tə tù u nə tɪga, u nə jon yolwafana yuu tɪan u ti*.

Marəkə10:45; 2Korentə 5:121; Galatə 3:13

Bwiə.69 Nətə nə ku twá Zwezi, Yu biú tə nə bá-yígúré* ba dé càn yolwafana yuu nə?

Liu. Zwezi, Yu biú tə, jìgè lazwənə.

Zwan 1:14; Galatə 4:4,5; Kolɔsə 2:

Bwiə.70 Ku yi ku twá nətə Yu biú tə ma jì lazwənə?

Liu. Ku yi ku twá Yu-Siŋu tə diàn nə, u nuu ma ja u pùé, yá u nuu mari tə, u tə nə yəri bæ ma lɪra wá.

Ezayi 7:14; Matie 1:18-21

Bwiə.71 Zwezi mu tə yɪn nətə tɪa yuu wa?

Liu. U mu tə yi mwálí, də zìlǎ* də ka mun tiàn.

Matie 8:20; Matie 11:28-30; Lukə 4 :18-19; 2Korentə 8:9; 2Korentə 10:1

Bwiə.72 Yuu-Tiu* Zwezi-Kərisə wà lwanɪ tun də mama?

Liu. Ɔnɔn, u ya yi bɪcapon tíú, u ga yi parɪ.

Zwan 8:2; 2Korentə 5:21; Ebərə 7:26; 1Piyerə 2:21-23

Bwiə.73 Nətə nə Zwezi tɪga?

Liu. Kərisə ɣɪ u tɪga dagarʊ* yuu wa.

Lukə 23:33; Galatə 3:13; Filipə 2:8

Bwiə.74 Kərisə mən libəri tə wa, u tɪan tə kwa nə naaa?

Liu. Ɔn ɔn, Kərisə pɪí u bwin u nan tɪga wa, diàn batwa dun nə.

Matie 28:5-7; Lukə 24:5-8; Romə 4:25; 1 Korəntə 15:3,4

Bwiə.75 Lià tə mama nə tun cuna* tə wa, wàə nə Yu wá jon*?

Liu. Yu wá jon ba tə nə víviri ba kwa ba ma sà ba cuna* tə, ba ga kə ba waa Yuu-Tiu Zwezi-Kərisə nə.

Markə 1 :14,15; Zwan 3:16-18; Tuntuna 20:21

Bwiə.76 Ka víviri kwa ka ma sà cuna, pià ku swin ku wú bèè?

Liu. Ka víviri kwa ka ma sà cuna, pià ku swin ku wú: N pùé cùgù n cuna tə yuu wa, ku ɣɪ à víviri à kwa à ma sà à cuna, bèè ɣɪɪ tə cùgà Yu pùé nə.

Lukə 19:8-10; 2 Korəntə 7 :9-10; 1 Tesalonikə 1 :9-10

Bwiə.77 Bèè nə ka kə waa* nə à yèé n pa cígá Kərisə nə pià ku swin?

Liu. Ka kə waa Kərisə nə, ɣɪ ka pa cígá Zwezi nə. Nə yala* tə ɣɪ nə ken Kərisə nə, sə u ma jon* nəba.

Zwan 14:6; Tuntuna 4:12; 1Timote 2:5; 1Zwan 5:11-12

Bwiə.78 N wàá n kwa n vívírí n ma sè cuna*, yá n kəni n waa Kərisə nə n tətə nə naaa?

Liu. Ɔn ɔn, Yu-Siŋu tə nə mɛ sə ku san nə.

Zweremi 13:23; Zwan 3:5-6 ; Zwan 6:44; 1Korentə 2:14

Bwiə.79 Yìèn nə lià wàá cígá ba ni Kərisə yuu wa?

Liu. Yu swuywanu* tə wa, ku nə pin jonu* luu mama nə.

Markə 1:1; Tuntuna 15:7; Romə 1:16-17

Bwiə.80 Zèn ku tə, bèè nə Zwezi tə nə yi, nə jonu* tə jìgè u pa nəba?

Liu. Zwezi-Kərisə jìgè nə Yu nii sùsùnù, nə Yu jonwanu də nə Pìú.

Matie 13:57; Zwan 18:37; Ebərə 1:1-3; Ebərə 5:5-6 ; Apokalisə 1:5

Bwiə.81 Bèè nə pin Zwezi ma jì Yu nii sùsùnù*?

Liu. Cígá, U biri nəba liù tə nə yi Yu, u ga biri nəba nətu, nə mu tə nə wá twá ku ma ja fura ku pa Yu nə.

Nii yìèn 18:18; Zwan 1:18; Zwan 4:25-26; Tuntuna 3:22; 1Zwan 5:20

Bwiə.82 Bèè nə pin nə pìà Kərisə, u nə yi Yu nii sùsùnù* tə sáŋú?

Liu. Cígá, nə wàri Yu nə lwaru nə tiàn nə, də nə nə wà u nə twá.

Matie 11:25-27 ; Zwan 17:25-26; 1Korentə 2:14-16

Bwiə.83 Bèè nà pɪn Zwezi ma jì Yu jonwanu?

Liu. U tɪga nà yuu tɪan, yá u swìn u ma sánjá nàba Yu yáá con.

Gwaran 110:4; Ebərə 4:14-16; Ebərə 7:24-25; 1Zwan 2:1-2

Bwiə.84 Bèè nà pɪn nà pìà Kərisə u nà yɪ Yu jonwanu tə sánjú?

Liu. Cígá, nà cuna tə swìn tə zɪga nà nà, tə ga pɪn cavɪra jə nàba.

Zwanɪsari 20:9; Wubunyian 7:20; Ezayi 53:6; Romə 3:10-12; Romə 3:23; Zwakə 2:10

Bwiə.85 Bèè nà pɪn nà Zwezi ma jì piú?

Liu. U ywànjá nà yuu u kəni nàba cwəŋə nà, yá u zɪga nà jɪɪmu.

Gwaran 2:6-9; Efəzə 1: 19-23; Apokalisə 15:3-4

Bwiə.86 Bèè nà pɪn nà pìà Kərisə u nà yɪ piú tə sánjú?

Liu. Ku yɪ nà nà bwànà yá nà ga yɪ fən yuga tə pɪn.

2 Korəntə 12:9-10; Filipə 4:13; Kolɔsə 1:11-13; Ebərə 13:5-6; 2Timote 1:12

Bwiə.87 Zəni yiri kukwa nà nà yáá na Yu con də nà nà kən nà waa Zwezi-Kərisə nà?

Liu. Yu yáá kə nà yən la, u ga swìn u wú : nà yɪ cígá tián*

Yu yáá sè u jon nàba u dwíí tə wa, ndə u tə tə biá nà

Yu yàá kwen nà bican tã dã nã ywa tã u li cuna* wa (u pa nã ya pari).

Ku twá dã Yu pubwanu tã nã yatana tã dã nã jèré wá ya zãni nã ka pìi ka bwin* máná wa.

Romã 5:18; Galatã 4 :4-6; Efẽzã 1 :5; Ebãrã 10:10-14; 1Zwan 3:2

Bwiã.88 Yu fwa tã zãni tãntã à yira, ku nã twá dã à tutunaa nãzãnu yiri naaa?

Liu. On on, Yu fwa zãni tãntã à yira ku twá dã u pubwanu* tã. À wã mẽ dã tã, yá à wãrì tã à ni.

Ezayi 64:6; Efẽzã 2:8-9; Titã 3:4-7

Bwiã.89 Dun don nã, Yu wá jon tã mú zãni tã, u yá là tã nã vïviri ba kwa ba ma sã ba cuna ba ga kã waa tã naaa?

Liu. On on, Zwezi ba yá là tã nã ken ba waa* u nã sã u ma jon* ba abada.

Zwan 10:27-30; Romã 8:38-39; Filipã 1:6; 1pıyerã 1:3-5

Bwiã.90 Bèè nã yi Yu pubwanu* tã?

Liu. Yu pubwanu* tã yi sonu dã wuywanu tã Yu yàá nã lwã nã yuu wa, máná tã wa nã nã wã mẽ dã tã.

Zãnu 34:6; Efẽzã 1:7-8; 2 Korẽntã 8:9

BANIA NII BWÁLÍ (4)

JÈRÉ DƏ YU DÌÈ

Bwiə.91 Bèè nə Yu pià ba tə mama con, nə ken ba waa Zwezi nə ndə jonu nə ?

Liu. U pià sə ba ja bican* ku nə yi parı də tutunaa nəzənu, yá sə ba ga ya ndə Zwezi nə.

Efəzə 1:4; 1Piyerə 1:15; 2 Korəntə 7:1

Bwiə.92 Nətə nə Yu wá twá u ma pa nə bican* tə də nə tutunaa tə ma ya parı*?

Liu. Yu wá pa nəba bican* nədun, yá u ga pa nəba Yu-Siŋu tə də.

Ezekiyelə 36:26; Romə 8:1-14; Galatə 5:22-26; Efəzə 1:13

Bwiə.93 Wàà nə yi Yu-Suŋu* tə?

Liu. Yu-Siŋu* tə yi Yu? Yu tə nə yi nyina də Yu tə nə yi biú tə tun Yu tə nə yi Siŋu*.

Matie 28:19; Zwan 14:26; Zwan 15:26; 2Korəntə 13:14

Bwiə.94 Bèè nə Yu-Siŋu tə zən jìgè ku pa nəba?

Liu. Yu-Siŋu tə yi nə saŋu, nə twadon, də liù tə nə kəni lià tə mama nə ken ba waa Zwezi nə cwəŋə nə.

Zwan 16:7-8; 12:15; Romə 8:14-16; 1 Korəntə 6 :19; Efəzə 1:14

Bwiə.95 Nətə nə à wá twá à ma lwarı də Yu-Siŋu tə pın à yi parı*?

Liu. À wá bori à ga pìí à jì ndə à jonu, Zwezi-Kərisə tə nə. À wá na Yu-Siŋu tə lənə à bican* wa, də à tutunaa wa.

Kolɔsə 1:9-12; Efəzə 3:16

Bwiə.96 Tə tà nə yi Yu-Siŋu tə lənə?

Liu. Yu-Siŋu tə lənə, yi sonu, də pupwən, də bicanɩ sîé, də pɩnu, də wuywanɔ, ka tun ka pa duən nə də wuywanɔ, də Ka twá cígá, də ka ya bùàbùà, də Ka yèní tìàn janu.

Galatə 5:22-23

Bwiə.97 Yá à wàá yáá à vəli* mánjá mama də à nə twá Zwezi nə ?

Liu. Ɔn ɔn, mánjá don wa à wá na yojanan. Ku wàá sə à dé càn, nə à yèé ba wá culi nə ndə ku nə yɩn nətu ku pa Zwezi nə.

Zwan 15:18-19; 2 Timote 3:12; Romə 8:23-25; Zwakə 1:24 ; 1Piyərə 4:12-13

Bwiə.98 Nətə nə Yu sánjá nəba nə càn mánjá wa?

Liu. U pɩn nə u jèré tə sə ka san nə yá u ga pa nə Yu diè tə sə ka yawn à yuu nə. U kàn nii də u pa nə də wiən tə mama wá ya à sánjú, də u dun.

Romə 5:3-5; Romə 8:18; 1Tesalonikə 5:11; 1 Piyərə 4:12-19; 1Piyərə 5:10

Bwiə.99 Bèè nə yi luu mama Yu diè* tə?

Liu. Luu mama Yu diè* tə yi : Yu lià tə mama, u nə yè u jon* luu níé tə mama wa, nə ken duən nə. Yu lià tə nə yi nyɩna Yu diè lià,

ku mù nè yi Kərisə u nè yi bìú tə yura, yá mə bawlí nè Yu-Siŋu* tə nè wulə.

1 Korəntə 12:27; Efəzə 3:14-15; Efəzə 5:23; Kolɔsə 1:24; Ebərə 2:11

Bwiə.100 Bèè nè yi Yu dibia ?

Liu. Yu dibia yi lùà púlí ba nè ken ba waa Zwezi-Kərisə nè, ba ga twá u kàrà tə nii nè. Ba bwi Yu nè, ba cuga ba ga kwe Yu sugu tə kàrù də duən. Ba sáná duən nè, yá ba bɛcanɪ dɪŋɪ duən nè. Ba juɪ Yu də ba tuŋa də duən, sə Yu pàrì dīè* tə ma bori. Ba li ba tə nè ken ba waa Kərisə nè níá wa, ba ga dé Yúú tíú wodi u tə də duən.

Matia 28:19-20; Tutuna 2:41-42 ; Tutuna 8:36-39; Tutuna 14:23 ; Romə 6:1-5; 1Korəntə 11:23-26; Titə 1:5

Bwiə.101 N mə sə n twá n ya Yu dibia wa naaa?

Liu. Awo, Yu dibia tə nè yi púlí ku nè sáná nè sə à bì Yu yìèn tə wa, à ga wàní à ja diàn à zɪɪ à waa tə wa. Mə lá nè à yàá kwe ka twá nii yoo nədun tə nè Zwezi nè pin tə.

Ebərə 10:24-25

Bwiə.102 Nii yoo nədun tə nè yi kukwa Zwezi nè pin Yu diè tə nè?

Liu. Zwezi swìn u wú: «Á swáné duən, á mə sə á soni duən ndə à nè soni aba nətu. »

Zwan 13:34

Bwiə.103 Nə wá twá nətə nè ma biri ku sonu təntə ?

Liu. Nə biri sonu tətə də nə nə tunja zəni duən yira, nə nə junu Yu nə pin duən nə, də nə kəni duən cuna yən lá. Nə tə biri ku mù sonu tətə də nə nə zìlí duən, nə nə sánjá duən nə, nə ga danja duən jìàn. Nə biri ku də nə nə swìn cígá nə jəndon con, nə ga dé yáá nə jələ là tə yojanu sə nə nyiən dàn ga pù.

Romə 12: 10; Efezə 4:32; Kolosə 3:9-13; 1Tesalonikə 4:18; Zwakə 5:16

Bwiə.104 Bèè nə yi ka li níá wa ?

Liu. Ka li liù níá* máńá wa, Yu diè* yáá tíú yàá kə liù níá dèń nə máńá mancun, yá u píi u lı wá níá tə dèń u kə poni nə, yá liù tə dàn yàá nan níá tə wa. U yáá li wá də nyina, də biú, də Yu-Sinju tə yiri.

Matie 3:6,16; Markə 1:5; Tutuna 8:12

Bwiə.105 Wàà nə ba wàá ba li níá wa?

Liu. Liù tə mama nə víviri u kwa u ma sà u cuna* ba wàá wá ba li níá* wa, də ba tə mama nə ken ba waa Kərisə nə u nə yi ba jonu yiri, də wàá níá wa ba li.

Tutuna2:38,39 ; Tutuna 8:36-37 ; Tutuna 16:30-33

Bwiə.106 Ka li níá wa tə dèń nə yi bèè?

Liu. Ka li níá* wa, tə yi miminu ku nə biri də Kərisə kwa liù tə, də Kərisə dən jigə nədu ku nə twá də u tian tə, ba nə guri wa, də u ga píi ka bwin ka nan tian wa. Ku nə yi à mù con ku biri də à twá à wulə u púlí tə wa.

Tutuna 16:30-33; Romə 6:3-5; Kolosə 2:12

Bwiə.107 Bèè nə Kərisə làà púlí tə tuŋa sə ba ma líí Zwezi tian tə yoo ba pa ba tiàn nə?

Liu. Ba yàá d́ Yúú tíú wodiú tə də duən, ba ma líí Zwezi tian tə yoo.

Markə 14:22-24 ; 1Korəntə 11:23-29

Bwiə.108 Bèè nə yí Yúú tíú* wodiú tə

Liu. Yúú tíú* wodiú tə máŋá wa, nə yàá d́ dipen nə ga nyun diven wùrú zuŋa tə nə yí nimarú nədun tə. Nə tuŋa ku sə nə ma líí Zwezi-Kərisə tian tə yoo.

Markə 14:22-24; 1Korəntə 11;2-29

Bwiə.109 Dipen tə dèń nə yí bèè?

Liu. Dipen tə nə fua fua tə, yí ku swìn Kərisə yira tə nə cucwaga tə yoo. U tuga na nədu nə cuna* tə yiri.

Matie 26:26; 1Korəntə 11:24

Bwiə.110 Diven wùrú zuŋa tə dèń nə yí bèè?

Liu. Diven wùrú zuŋa tə yí Kərisə jana tə yoo nə ka swìn. U lwà u jana tə na nədu sə u ma jon* nəba.

Matie 26:27-28; 1Korəntə 11:25; Ebərə 9:26-28

Bwiə.111 Wàà nə wàá Yúú tíú wodiú* tə u d́?

Liu. Lìù tə mama nə vívírí u kwa u ma sà u cuna, wàá ku u d́. Ku ya làà tə mama nə ken ba waa Kərisə sə ba ma na jonu* nyien.

1Korentə 10:16-17; 1Korentə 11:18-19

Bwiə.112 Wàà nə pɪn ka li là níá* wa, də Yúú tíú wodiu* tə, Yu púlí tə nə?

Liu. Yúú tíú* Zwezi-Kərisə nə.

Matia 26:26-29; Matia 28:18-20

Bwiə.113 Bèè nə pɪn, Zwezi-Kərisə ma pa ka li là níá* wa, də Yúú tíú wodiu* tə, Yu púlí* tə nə?

Liu. Sə ku bɪrɪ də u púlí tə yɪ u mú nə tɪ. Ku mù mɪmɪnu təntə pɪí ku líí nəba ku tə Zwezi nə tun u pa nəba.

Matia 28:19; Romə 6:1-5; 1Korentə11:23-2

Bwiə.114 Kərisə talɪkwa nii yoo nə yɪ kukwa u nə pɪn u púlí* tə nə?

Liu. «Yu ken diàn tə mama Yu sàń nə, də tia yuu wa à juun wa. Á vələ á yí dwíé tə mama, luu mama wa, á ja ba á fwa à karbia. Á liə ba níá wa, ku twá də nyina Yu, də Yu-Biu tə, də Yu-Siŋu tə yɪrɪ. Á ga kàrì ba, sə ba twá ku tə mama nii nə à nə bɪrɪ aba. Yá à wá ya də aba dun mama, ku ja vələ luu zaŋu.»

Matia 28:18-20

Bwiə.115 Yuu-Tiu* dun tə nə yɪ kukwa?

Liu. Yuu-Tiu* dun tə nə yɪ, dapanɪ təntən dun tə. Təntən Kərisə kwa là tə yàá kun duən nə sə ba pa dun* Yu nə ku dun təntə nə.

Tutuna 20:7; 1Korentə 16:2; Apokalisə 1:10

**Bwiə.116 Bèè nà pɪn ba ja dun tɛntə ba ma bonə Yuu-Tiu*
dun?**

**Liu. Cígá ku mù dun tɛntə nà nà Kərisə pìí u bwin u nan tɪga
wa.**

Matia 28:1-6; Lukə 24:1-6; Zwan 20:1

Bwiə.117 Ka twá Yuu-Tiu* dun tə yáá nəzəŋu nə yɪ kukwa?

**Liu. Yáá nəzəŋu tə nà nà wàá Yuu-Tiu dun* tə nà, nà twá nà yɪ
sə nà də Yu púlí tə kun duən nà nà pa wá dun, yá nà dàn duən jìàn
də sonu ku twá də nà waa tə nà nà ken Kərisə nà.**

Gwaran 27:4; Romə 12:9-13; Kolɔsə 3:16

Bonu nii bwalɪ (5)

Yɪjɔnɪ də Yala

Bwiə.118 Bèè nà yɪ yɪjɔnɪ?

**Liu. Yɪjɔnɪ yɪ ka swìn də Yu. Nə kəni u lɛɛ u pubwanu tə yɪrɪ .
Nə swìn nà cuna* nà bɪrɪ wá. Nə lori wiən tə nà twá y fɪra nà.**

Matia 6:6; Filipə 4 :6 ; 1 Zwan 5 :14

Bwiə.119 Yɪrɪ kukwa nà nə mɛ sə nə ma jɔn Yu?

Liu. Zwezi yɪrɪ tə nà, nə mɛ sə nə ma jɔn Yu.

Zwan 14 :13-14 ; Zwan 16 :23

Bwiə.120 Máná də bwálí kukwa wa nə, nə me sə nə jun Yu ?

Liu. Nə wàá Yu nə junl bwálí mama nə də máná mama wa.

Matia 6:6 ; Efezə 6 :18 ; Tutuna 21 :5 ;Kolɔsə 4 :2

Bwiə.121 Bèè nə Zwezi pin nəba sə nə ma kwe yijunl?

Liu. U pin nəba «Nə Nyina».

Matia 6:9-15 ; Lukə 11:2-4

Bwiə.122 Kukwa nə yi «Nə Nyina»?

Liu. Nə Nyina tə nə wulə Yu sàń nə ! *,

Nə pin dun yiri tə nə.

Bàá n dǎ n pàri* tə tia yuu wa

Pa n fira tə tun.

Tia yuu wa ndə Yu sàń* nə,

Pa nəba nə zən nii wodiu,

Kwen nə* cuna* n li nə mù də n mù pwéré wa.

ndə nə də nə kwen* lwanl tə là nə tun nə yira,

nə li nə mù də ba pwéré wa nətu.

Dàn ká yá n pa dídəjú yí nəba

ku nə wá yigu nəba ku pa nə tun cuna*

N dǎn jon nəba ku tə wa ku nə lwara

Matia 6:-13

Bwiə.123 Lòrí bagali nà wulə «Nə Nyina» tə wa?

Liu. Lòrí 6 nà wulə là.

Bwiə.124 Təntən lòrí nà yɪ kukwa?

Liu. «Nə pɪn dun N yɪɪ»

Matia 6:9; Lukə 11:2

Bwiə.125 Yɪjɪnɪ kukwa nà nà fwa təntən lòrí tə wa?

Liu. Nə jɪnɪ Yu, sə luu tə mama pa dun Yu yɪɪ tə nà.

Gwaran 8:2 ;Gwaran 72:18-19; Gwaran 113:1-3

Bwiə.126 Kukwa nà yɪ bələ nii lòrí tə?

Liu. «Pa sə n Paɪ tə bà.»

Matia 6:10; Lukə 11:2

Bwiə.127 Yɪjɪnɪ kukwa nà nà fwa bələ nii lòrí tə wa?

Liu. Nə jɪnɪ Yu sə luu ləzoni tə mama nì yá ba kə ba waa Yu sùywaŋu tə nà, sə ba ga sè Zwezi nii ndə Yuu-Tiu nà.

Zwan 17:20-21; Tutuna 8:12; Tutuna 28:30-31; Apokalisə 11:15

Bwiə.128 Yɪjɪnɪ kukwa nà yɪ batwa nii lòrí?

Liu. «Pa n fɪra tə tun, Tɪa yuu wa ndə Yu sàh* nà»

Matia 6:10

Bwiə.129 Yijuni kukwa nə nə fwa batwa nii lòrí tə wa?

Liu. Nə jun Yu sə tia yuu ləzoni tə mama fwa ku tə Yu nə pìà, yáá tə mama wa, ndə malikε* tə nə tuja ku nətu Yu sàń* nə.

Gwaran 103:19-22; Gwaran 143:10

Bwiə.130 Yijuni kukwa nə yi bania nii lòrí?

Liu. «Pa nəba nə zèn nii wodiu.»

Matia 6:11 ; Lukə 11:3

Bwiə.131 Yijuni kukwa nə nə lòrí bania nii lòrí tə wa?

Liu. Nə juni Yu sə u pa nəba, won tə mama nə nə pìà, sə nə ma san nə yira tə nə.

Gwaran 145:15-16; Zwansısarı 0:8-9; Matia 6:31-33

Bwiə.132 Yijuni kukwa nə yi bonu nii lòrí?

Liu. «Kwen nə* cuna* n li nə mù də n mù pwéré wa, ndə nə də nə kwen* lwanı* tə là nə tun nə yira, nə li nə mù də ba pwéré wa nətu.»

Matia 6:12 ; Lukə 11:4

Bwiə.133 Yijuni kukwa nə nə lòrí bonu nii lòrí tə wa?

Liu. Nə lòrí Yu sə kwen* nə cuna* u li. Nə tə jun Yu sə u san nəba sə nə kwen* lwanı tə là nə tun nə yira, nə li nə mù də ba pwéré wa.

Gwaran 51:4-5 ; Matia 5:23-24 ; Efezə 4:32

Bwiə.134 Yijunɩ kukwa nə yɩ bardu nii lɔ́rí?

Liu. « Dàn ká yá n pa dídéńú yí nəba, ku nə wá yigu nəba ku pa nə tun cuna*

N dǎń jon nəba ku tǎ wa ku nə lwara*»

Matie 6:13 ; Lukə 11:4

Bwiə.135 Yijunɩ kukwa nə nə lɔ́rí bardu nii lɔ́rí tǎ wa?

Liu. Nə lɔ́rí Yu sə u dǎn ká yá u pa dídéńú yí nəba, ku nə wá yigu nəba ku pa nə tun cuna*

U dǎń jon nəba ku tǎ wa ku nə lwara*.

Gwaran 119:11 ; 1Korentə 10:13 ; 2 Timote 4:18

Bwiə.136 Bèè kàrà nə Yijunɩ tǎ kàrì nəba?

Liu. Yijunɩ tǎ kàrì nəba sə nə yá nə tìàn mama Yu jìàn wa, sə u san nəba.

Efəzə 6:18 ; Filipə 4:6 ; Ebərə 4:16

Bwiə.137 Síún nə, Kərisə dǎń wulə yèn nə?

Liu. Síún nə, Kərisə dǎń wulə Yu sǎń nə, Nylna Yu juzən nə.

Markə 16:19 ; Tutuna 5:31 ; Romə 8:34

Bwiə.138 Kərisə tǎ kúù wá pìí u bà tia yuu wa naaa?

Liu. Awo, u tə wá pìí u bà u burɪ luu tə bura talɪkwa mánǎ nə. Yá, u wá jon ba tə nə danɪ wá.

Matia 25:31-32 ; 2 Tesalonikə 1:7-9 ; 2 Timote 4:1 ; Ebərə 9:28

Bwia.139 Bèè nə wá yí cíǎ tian* ba tian kwa nə?

Liu. Cíǎ tian* yira tə wá pìí tə zu púru wa, yá ba jèré tə wá va Yuu-Tiu* con.

Luu dəkuu 3:19 ; Wubunyian 12:7 ; 2Korentə 5:8

Bwia.140 Bèè nə wá yí wulunyina* ba tian kwa nə?

Liu. Wulunyina yira tə wá pìí tə zu púru wa, yá ba jèré tə wá dá càn. Yu wá yá ba dun tə yiri, u nə wá pìí u bà u burɪ luu tə bura.

Lukə 16:23-24 ; Zwan 5:28-29 ; 2 Piyerə 2:9

Bwia.141 Tiga wá pìí ba bà mu wa naaa?

Liu. Awo, tiga tə mama wá pìí ba bwin ba nan tian wa, mánǎ tə wa Kərisə nə wá pìí u bà.

Daniyelə 12:2 ; Zwan 5:28-29 ; Tutuna 24:14-15

Bwia.142 Bèè nə wá yí wulunyina tə, dun tə nə Kərisə nə wá pìí u bà, sə u burɪ luu tə bura?

Liu. Yu wá kə ba càn wa mən diè wa, sə u ma cùgù ba cuna ka nə ba ja yigurə. Yu wá dija ba u lu u yáá con mánǎ də mánǎ mama wuuu.

Matia 25:41,46 ; Markə 9:47,48 ; Lukə 12:5 ; Lukə 16:23-26 ; 2Tesalonikə 1:9 ; Apokalisə 20:12-15

Bwiə.143 Bèè nə wá yí cígá tìán*?

Liu. Cígá tìán* wá dé yawní də Yu. Ba wá ya mu wa máńá də máńá mama wuu lanworu nədun* tə wa, də tia nədun tə wa.

Ezayi 66:22-23 ; 2Piyerə 3:13 ; Apokalisə 21:2-4

Bwiə.144 Lanworu nədun* də tia nədun yi tə nyən da bèè?

Liu. Lanworu nədun də tia nədun tə wa, nə wá ya də Yu. Nə kúù ba tun cuna abada. Nə kúù ba ti abada. Zira kúù ba ya là, nə à yèé pucunı, nə à yèé càn. Nə kúù bá ya cuna là abada, fən kúù bá ja nəba, yá cavıra də kúù bá ja nəba. Nə wá lwarı pupwən tə nə nańa Yu con.

Eberə 12:22-23 ; Judə 24; Apokalisə 21:1-5; Apokalisə 22:1-4

Sùràn púlí

Sugubla

Dèń gwùín

Jon n tɪnɪ : Jon n tɪnɪ Cwəŋə tə nə mə sə ba tí ba ma ja liù ba bà dwíí
wa, yá n dàn yàá kuna wá ndə n tətə biú nə. Díí yáá nə nə ya
yɪ vərə Yu yɪa wa, u duŋa. Yá síún nə, Yu dàń boŋə nəba u
biswəni.

Pa Dun : Pa dun Yu nə : Ku yɪ sə n bɪrɪ wá də u dáá, də nə swə wá
zənzən. Ku yɪ zìlǎ* (yawn zìlǎ) yá n kə Yu lèè. Mə ku mù nə nə
yáá mə sə nə fwa máŋá tə wa nə nə wulə də Yu.

Cwàrì: Cwàrì: Kan nə pèń də bɛɛ tə nə tà u barɪ, u cwàrì. Bɛɛ də nə
pèń də kan tə nə tà u kan, u cwàrì.

Jèré/Mu : Ku yɪ ləzwənə vàn don ba nə wàrì ba nɪ də yii, yá ka wulə u
nə u luu yanu mama wa, yá ka tə wá ya lá u tɪn kwa nə.
Máŋá tə wa Yu nə fwi mu vu u kə Adamə də ɛvə nə, u pɪn
ba jèré. Máŋá don, wa ba yáá swìn ba wú liù tə jèré nə yɪ u
siŋu* (ywan siŋu).

Malika: Malika yɪ Yu tuntunu ka nə ja Yu nii sùràn ka vəli ka swìn
ka pɪn. Malika yɪ jèré* ka nə swìn yozəŋə Yu yuu wa, yá ka
tuŋa ku tə Yu nə pìà. Malika tuna zəni Yu diè lià mama yɪra.
Malika kəkwan yɪ ka tuŋa ka pɪn Sitana* nə.

Níá liu/liù ba nà ligə níá wa:

Yu dìè yáá tíú yàá kə liù níá dèh nə mánjá mancin, yá u pìí u li wá níá tə dèh u kə poni nə, yá liù tə dān yàá nan níá tə wa. Ku yi ku twá nətu nə ma yèé də Kərisə Kwian nəba u li durən wa. Nə də dān biri luu tə, də nə də twá nə wulə Yu púlí* tə wa. Mánjá tə wa n nə pin ba li mú níá wa, n ya bún Zwezi nə tɪga tə yoo. Bara guri wá libəri wa, yá u pìí u bwin u nan tɪga wa.

Fwa zəni: Zəni tə yi yozəŋə tə Yu nə fwa u pin nəba. Mánjá tə wa nə nə lòrì Yu sə fwa zəni nə yira, nə yàá l_rì wá sə u san nəba yá sə u fwa zəni nə yira.

Yu sàh: Ku yi bwálí Yu də Kərisə nə wulə. Yu wulə Yu sàh nə yá u dá parí lá. Lià tə nə lwarí Yu də Zwezi cígá cígá wá va Yu sàh ba tian kwa nə. Ku yi bwálí lià nə kúù ba ja yojanu, ba wá ya pupwən wa mánjá mama. Lanworu nədun tə də tia nədun tə : wá ya lià tə nə lwarí Yu yi wúlú bwálí.

Bican: Bican nə yi ləzwənə bwálí tə nə jə funə zənzən ku doni. Mə u bican tə wa nə yìèn tə yàá dwen, mə lá nə u buŋa, yá u kúrí u ti.

Ja pùé: Ku yi mánjá kan nə yàá ja biù u pùé wa, yá mu nədun sinti kan wa.

Pa cígá: Pa cígá ku yi sə n dà won nə à yèé liù kwa n nə buŋa də u yi

cígá tíú. Ku yi sɛ n kɛ waa*, yá sɛ n tun dɛ waa* (ywàń waa).

Dagaru: Ku yi dɛɛ bɛlɛ ba nɛ kɛn duɛn nɛ. Zwezi mánjá tɛ wa ba yàá vwa cunu tɛ dagarɔ yuu wa ba ma gu wá. Zwezi tɪga dagarɔ yuu wa.

Lìù tɛ nɛ ken waa : Lìù tɛ nɛ ken waa, yi lìù u nɛ yèé Kərisə u pa u tiàn nɛ, yá u ga pa wá cígá.

Sítana/Dunɔ : Ku yi yiri don ba ma boŋɛ Sítana*. Sítana* nɛ lwara u doni malɪkɛ kukwɪnan tɛ mama (ywàń malɪka).

Karbiu : Karbiu yi lìù u nɛ púé u don kwa yá u kwe yìèn u con. Ku yi lìù u nɛ twá Zwezi, dɛ u kàrà tɛ nɛ.

Yu lià púlí : Yu lià púlí tɛ yi lià púlí ba nɛ púé Zwezi kwa yá ba ken ba waa mama u nɛ. Ba yàá kun duɛn nɛ, ba yàá li lià tɛ nɛ kɛn ba waa Zwezi nɛ tɛ níá wa, ba dé Yu wodiu tɛ dɛ duɛn, ba ga zìlí Kərisə kàrà tɛ nii.

Mən diè : Ku yi bwáí Yu nɛ kúrí sɛ u ma pwè wɔlɔnyɪna tɛ u li U yira. Ku yi bwáí wɔlɔnyɪna tɛ nɛ wá va sɛ Yu vàn ba zun nɛ ba tian kwa nɛ.

Jèré : Jèré lìù u nɛ ba yira jɛ, yá lìù dɛ mama wàrà ka u ni u yii wa. Yu yi jèré. Yu fwa wonɛŋɛ duɛn dɛ tɛ nɛ yi jèrí (malɪkɛ* tɛ) nɛ nɛ wàrà nɛ ni dɛ nɛ yii, yá tɛ wàá zəni nɛ à yèé lwanɪ tɛ yanɪ. Mánjá don wa, ba yàá wú lìù tɛ mu* nɛ yi u jèré (ywàń Sɪŋu).

Ba-Yígúré-Jə : Wiən tɛ nɛ yin lá mánjá mama wuuu nɛ à yèé tɛ tɛ nɛ wá

ya lá, yi wiən tə nə Ba-Yígúré-Jə. Tə nə wà sinti jun tə nə
bá ja Yígúré də.

Waa kənu : Ku yi sə n kə n waa liù nə nə à yèé won nə. Ku yi pa cígá*
yá n kə n waa Yu nə. Ku yi sə n yəni də Yu yi cígá, də nə nə
swə nə wàrì wá nə ni də nə yii.

Dun : Yu dun tə nə yi won tə nə pin u ziən u jə fira u ga dáá, ndə più
nəfaru tə u nə yi.

Pubwanu : Ku Yu zìlé nə nə wà mɛ də ku, nə yokukwɪnan tə yiri.
Pubwanu tə yi won tə Yu nə pin u nə yi wuywanyien nə yira
tə yiri. Yən lǎ* də sanu tə nə nanja Yu con.

Dun : N duŋi liù ku yi sə n swìn liù təntə zəni yoo. Ku yi sə n tun zəni liù
yira bèè yiri n Jə zìlé n pa ku tiu nə, ya u jə funə u pa mú.

Nə mɛ sə ba dun : Ku yi sə n fwa ku tə nə ziən. N ya mu wa sə n ma biri
də n zìlí Yu də là tə Duən. N ya liù tə nə tuŋa yìèn tə nə twá
cígá cwəŋə nə tə ga ziən.

Woŋwanu : Woŋwanu ku yi won ba fwa də dau, nə à yèé kapan, nə à
yèé lugu là nə junu. Ba yi ba mɛ sə ba pa dun* Yu mú nə ku
cígá wa. Woŋwanu wáá liù nə à yèé won foto də ku yanu liù nə
swə ku u doni Yu. Ku yi kunkun yu, won nə à yèé liù tə ba nə
swə ku u doni Yu.

Yizərayelə : Luu nii tə Zwifə dwíí ta nə yin lá. Yizərayelə dwíí tə də yi
yiri don ba dígà ba pa Zwifə ba nə. Ba yi Abərahəmə, də
Yizakə, də Zwakəbə bià.

Zwifə : Ku yi liù ba nə liri (nə à yèé u nə nan) Abərahəmə, də Yizakə, də
Zwakəbə də bià tə dwíí tə wa. Ku kúù ma yi liù u nə jə Zwifə ba
tə waa tə.

Cígá-tíú : Ka yá Cígá-tíú ku yi n nə twá ku tə nii nə Yu nə pià. Cígá-tián
yi ba tə ba nə yi Cígá-tián Yu yáá con. Máná tə wa Yu nə wú liù
tə yi Cígá-tíú, u mù Yu con, liù təntə yi pari. Cígá-tíú yi Yu
dabεε, u tà Yu duŋu.

Nii Yoo : Ku yi yièn də yièn yáá tíú nə tun sə u ma gwin nətu laluu nə
mε sə ba va. Tə yi yièn Yu ya nə pin Moyizə nə sə u pa
Yizərayelə laluu tə nə.

Zira : Sugubiu ku nə da zənzən ku wáá ku tə nə lwara ku ja twi nə à
yèé zuun vani ku ja twi liù nə à yèé won mu wa.

Ka kə yən lá : Ku yi sə n biri sonu yá n ga kúrí n tì sə n dàn ká líí n tián
yokukwunan liù nə tun nyira. Máná tə wa Yu nə ken nə
yən lá, u kúù ba yoo jə u ja ziga nə nə.

Cuna/Cunu : Cuna yi ku tɛ mama ku nɛ lwara lià nɛ fwa ba ja ziga Yu nɛ, nɛ à yèé ba duɛn nɛ. Máná tɛ nɛ nɛ twá yìèn tɛ nɛ Yu nɛ pin nii tɛ yuu wa, nɛ à yèé máná tɛ nɛ nɛ bá ku tɛ tunja Yu nɛ pià sɛ nɛ tun, nɛ tun cuna. Nɛ mama yi cuna, cígá nɛ tun yìèn nɛ ziga Yu dɛ nɛ duɛn tɛ nɛ. Nɛ mama yi cuna cígá ba luri nɛba dɛ pubunkukwɛnan.

Nii Sùsùnù : Ku yi liù u nɛ wàá yìèn tɛ Yu nɛ pià u swìn u duɛn tɛ con. Máná nɛ kèn zɛnzɛn, Nii sùsùnà tɛ ya swìn Yu yuu yiri. Ku yi liù nɛ yáá dɛ yáá u swìn ku tɛ nɛ biàn sɛ ku tun máná nɛ biàn wa.

N va yáá/N yìèn kwɛn : N va yáá ku yi sɛ n twá n ti tori wozɛnɛ tɛ wa, ku yi sɛ n ya yazurɛ wa, nɛ à yèé sɛ n ya jijɛ tiu. Nɛ vɛli yáá máná tɛ wa lià nɛ swìn nɛ yozɛnɛ. Nɛ vɛli yáá máná tɛ wa nɛ nɛ twá nɛ ti tori lià duɛn wɛywanɛ wa.

Píí yè jon : Ku yi n píí n yè won ku jɛwn kwa nɛ nɛ à yèé ba nɛ nɛba ku kwa nɛ. Ku yi sɛ n nɛwìn kwɛnɛ won yiri ku nɛ yi n mù nɛ ti.

vívírí kwa n ma sà : Ku yi sɛ n píí n yá n cuna* tɛ nɛ, ku yi sɛ n fwa ku tɛ Yu nɛ pià sɛ n fwa, Ku yi sɛ n kúrí ti sɛ n kúù dàn ká fwa yokukwɛnan tɛ n ya nɛ tunja máná ka Nɛ kèn wa.

Zilá : Zilá yi n nã jãlã liù don ndã u nã jã funã u doni n tãtã.

Bwiun : Ku yi ka pìí ka nan tãga wa ka bà, ku yi ka pìí ka ya mu wa.

Payuu : Payuu yi bwálí più nã dé parí lá. Ku yi luu nii più nã dé parí lá.

Yu Payuu tã yi bwálí Yu nã dé u parí lá.

Sìé dun : Ku yi dun Yu nã sìí u luu tã fanu tütùnán wa. Yu ya swìn

Zwifã* ba con sã ba dàn ká tun sìé dun nã. Kuyi dun ku nã yi

ku ciu ba nã mɛ sã ba sìí yá ba pa dun Yu nã.

Parí : Ka ya parí yi ba nã ken mú vãn nã ba pa Yu nã, ku yi sã n ya ndã

Yu. Máná tã wa nã nã yi parí, dã cuna tãlé nã nã, nã yi parí Yu

yáá nã.

Yu-Siŋu : Yu-siŋu tã (ywan̄ jèré) Zwezi nã tun sã ka bà ka san là tã nã.

Yu-Siŋu tã yi yiri don ba nã pin Yu nã. Ba wá bon ka Yu-Siŋu

dã, Kãrisã jèré, dã Siŋu tã nã saŋa nãba. Yu-Siŋu tã yi liù, yá

ku nã bá yira jã ndã nã nã. Ka yi Yu, ka dã nyina Yu mama yi

nãdu, dã Yu tã nã yi biù (ywan̄ Yu yɛɛ batwa tã wa). Ka mù nã

tunã Yu tütùŋí tã luu ku tã wa. Liù mama bá Yu-Siŋu tã na dã u

yii, yá ka wulã dã là tã nã yèé Zwezi, yá ka wulã ba wa.

Sitana : Sitana yi duŋu* tã yiri don. Sitana* nã lwara u doni malũkɛ

kukwɪnan tɛ mama (ywàń malɪka).

**Jon : Jonu yɪ Yu nɛ jonɔ nɛba nɛ cuna* tɛ kwa yìèn juun wa. Ku yɪ ba nɛ
jon mú nɛ à yèé ba nɛ san mú yokukwɪnan tɛ juun wa.**

**Jonu : Zwezi-Kərisɛ nɛ yɪ jonu tɛ. Ku yɪ liù u nɛ ja nɛba u pìrí u biàn Yu
con yá u jonɔ nɛba càn tɛ juun wa nɛ ya nɛ mɛ sɛ nɛ dá wulunyian
tɛ yɪri nɛ nɛ tun.**

**N fwa pupwɛn : Ku yɪ sɛ n jwɛ ku tɛ yɪri n nɛ jɛ, n ka lwarɪ dɛ ku tɛ n nɛ
jɛ tɛ yɪ mù.**

**Yuu-Tiu : Yuu-Tiu yɪ Yu yɪri Yu sagɪ tɛ wa. Ku nɛtu birɪ dɛ u dwɛ won
mama, yá u dá pàrì won mama yuu wa. Mɛ yɪri nɛ, nɛ nɛ ma
boŋɛ Zwezi máŋá tɛ wa nɛ nɛ zìlí u nii.**

**Yu tɛ nɛ yɪ Nɛdu/batwa : Máŋá tɛ wa nɛ nɛ swìn Yu nɛdu tɛ yoo u nɛ
yɪ lià batwa : Yu tɛ nɛ yɪ nyɪna, dɛ Yu tɛ nɛ yɪ biù (Zwezi) dɛ
Yu tɛ nɛ yɪ Siŋu* nɛ ba yàá tì sugubiu ku tɛntɛ.**

**Kacun u nɛ yəri bɛɛ : Kacun u nɛ yəri bɛɛ, yɪ liù u tɛ nɛ wà sapaa juun dɛ
bɛɛ abada.**